

HARMONIE

1. Pestrá škála projektů Roku české hudby

19.02.2024 Harmonie - Ondřej Maňour

strana: 31

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** divadle; divadlo; moravskoslezské; moravskoslezském; Národní; Národním; Ostravě

Již druhý měsíc žijeme v Roce české hudby 2024. Akce se stoletou tradicí, v níž stát prostřednictvím dotačního řízení ministerstva kultury finančně podporuje hudební festivaly, operní domy, činoherní divadla, symfonické orchestry, ale také pořadatele dalších koncertů, školy a vydavatele publikací či nahrávek, se již rozběhla prvními velkými akcemi. Cílem projektu je připomenout bohatou historii české hudby, její tradice a význam pro české publikum a také její jedinečnost, kterou vnímá zahraničí.

Hudba bývá považována za univerzální jazyk, kterým se dorozumí lidé po celém světě i beze slov. Proč tedy vyhlašovat Rok české hudby? Nejde o zastydělý "národovecký" pohled na hudbu a kulturu vůbec? Neuvízli jsme v obrozenském paradigmatu z devatenáctého století? Rok české hudby byl vyhlášen poprvé u příležitosti oslavy stého výročí narození Bedřicha Smetany v roce 1924. A během onoho století se z hlediska českého národa stalo opravdu mnohé - došlo k obrození a rozvoji českojazyčné kultury, k posílení české ekonomiky a nakonec v důsledku apokalypsy Velké války i k rozpadu Rakousko-uherské monarchie a k vyhlášení Československé republiky 28. října 1918. Bedřich Smetana byl v křestní matrice zapsán jako Frydrych, prošel německým školstvím a se psanou češtinou zápolil po celý život. Jeho příklon k idejím národního obrození nebyl vůbec samozřejmostí - byl by se nejspíš proslavil víc, kdyby zkomponoval osm oper na německá libreta. Zvolil však jinou cestu a stal se zakladatelem české národní hudby. V šestém roce existence nového československého státu mělo vyhlášení

Roku české hudby úplně jiný náboj než dnes. Mezitím uplynulo další století, v němž bylo Československo dvakrát okupováno a dvakrát zaniklo. V roce 1993 vznikla Česká republika, která roku 2004 vstoupila do Evropské unie. Dnešní umělci již řeší jiné problémy než propagaci češství. To považují za samozřejmost. Je tedy letošní Rok české hudby zaměřen na připomínání minulosti, propagaci přítomnosti či dokonce na zasévání semínek, ze kterých vzejde budoucnost?

Z rozhodnutí vlády České republiky je Rok české hudby financován částkou 200 milionů korun. Ta se dělí mezi projekty příspěvkových institucí ministerstva kultury a několik set těch, které schválilo veřejné dotační řízení. Jak ukázala tematická šíře projektů navržených kulturními institucemi i hudebními soubory z celé republiky, pod pojmem "česká hudba" lze chápat velmi pestrý obsah, jehož základ tkví v klasické hudbě, zejména v připomínkách výročí Smetany, Dvořáka, Janáčka a dalších. Žadatelé se však nevyhýbali ani crossoverovým a popularizačním zpracováním, a především se rozkročili historicky – od staré hudby až po zcela nová díla soudobých českých skladatelů. Za českou se považuje i hudba autorů, kteří byli národností a jazykem Němci nebo Židé, ale vzešli z českého prostředí a hlásili se k němu.

Ústředním motivem letošního Roku české hudby je oslava 200 let od narození zakladatele české národní hudby Bedřicha Smetany, jemuž je věnován již mnoho let připravovaný projekt Smetana200. Centrem smetanovských oslav bude skladatelovo rodiště, město Litomyšl, svůj detailní program festival Smetanova Litomyšl představí koncem února. Smetanovské výročí výrazně ovlivnilo plány i všech dalších organizátorů. Nelze se divit, že v roce 2024 bude českou kotlinou znít často Má vlast – ať už originálně, nebo v různých úpravách. Jednoho z jejích vrcholných provedení se bezesporu dočkáme na zahájení Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro v podání Berlínských filharmonií a jejich šéfdirigenta Kirilla Petrenka. Další Smetanovo ikonické dílo, opera Libuše, zkomponovaná k otevření Národního divadla, na něž čekala takřka desetiletí, zaznělo letos poprvé již 1. ledna právě v Národním divadle. Koncertně ji provede Česká filharmonie pod vedením Jakuba Hruší na Pražském jaru. Inscenována bude například na festivalu Smetanova Litomyšl, v **Národním divadle moravskoslezském** v **Ostravě** v koprodukcii s Janáčkovou filharmonií a Pražským filharmonickým sborem nebo pod širým nebem v lochotínském amfiteátru v rámci akce Noc s operou plzeňského Divadla Josefa Kajetána Tyla. **Národní divadlo moravskoslezské** chystá ambiciózní projekt souborného uvedení všech osmi dokončených oper Bedřicha Smetany v pouhých devíti dnech, poprvé od 2. do 10. března, tedy od data Smetanova narození, a podruhé od 4. do 12. května, tedy do data Smetanova úmrtí. Všech osm oper zazní i na festivalu Smetanova Litomyšl. Dalším pozoruhodným počinem je projekt Smetanománie, konaný v rámci festivalu Smetanovské dny v Plzni. V tomto mimořádném projektu bude během tří dnů prezentováno kompletní Smetanovo klavírní dílo.

Prostor na pódiiích a jevištích však dostanou také skladby soudobých českých autorů a autorek. Na Pražském jaru uslyšíme ve světové premiéře Mařatkův houslový koncert SVATYNĚ – v hlubinách jeskynních maleb a na závěrečném koncertu festivalu evropskou premiéru skladby Superorganisms Miroslava Srnky.

Národní divadlo Brno chystá premiéru opery Orlando česko-slovenského autorského tandemu Viktorie Knotková a Lúbia Čekovská.

Česká hudba je v zahraničí populární a o její prezentaci se starají především Česká centra. Zahraniční publikum si s Českem většinou spojuje hlavně Janáčka, Dvořáka či Smetanu, máme však co nabídnout také v oblasti soudobé klasické hudby, jazzu a elektronické hudby. Rok české hudby vyvrcholí v prosinci třemi rezidenčními koncerty České filharmonie v newyorské Carnegie Hall.

Není možné na jedné stránce uvést, co všechno se chystá. Jaký Rok české hudby bude, záleží konečně i na nás posluchačích, neboť bez publika je i sebelépe zamýšlený program k ničemu.

Navštivte tedy webové stránky www.rokceskehudby.cz, připravte si diáře a naplánujte si svůj rok s českou hudbou! ?

Pestrá škála projektů Roku české hudby

TEXT Ondřej Maňour

Již druhý měsíc žijeme v Roce české hudby 2024. Akce se stoletou tradicí, v níž stát prostřednictvím dotačního řízení ministerstva kultury finančně podporuje hudební festivaly, operní domy, činoherní divadla, symfonické orchestry, ale také pořadatele dalších koncertů, školy a vydavatele publikací či nahrávek, se již rozběhla prvními velkými akcemi. Cílem projektu je připomenout bohatou historii české hudby, její tradice a význam pro české publikum a také její jedinečnost, kterou vnímá zahraničí.

Hudba bývá považována za univerzální jazyk, kterým se dorozumí lidé po celém světě i beze slov. Proč tedy vyhlašovat Rok české hudby? Nejde o zastydělý „národovecký“ pohled na hudbu a kulturu vůbec? Neuvízli jsme v obrozenském paradigmatu z devatenáctého století? Rok české hudby byl vyhlášen poprvé u příležitosti oslavy stého výročí narození Bedřicha Smetany v roce 1924. A během onoho století se z hlediska českého národa stalo opravdu mnohé – došlo k obrození a rozvoji českojazyčné kultury, k posílení české ekonomiky a nakonec v důsledku apokalypsy Velké války i k rozpadu Rakousko-uherské monarchie a k vyhlášení Československé republiky 28. října 1918. Bedřich Smetana byl v křestní matrice zapsán jako Frydrych, prošel německým školstvím a se psanou češtinou zápolil po celý život. Jeho příklon k idejím národního obrození nebyl vůbec samozřejmostí – byl by se nejspíš proslavil víc, kdyby zkomponoval osm oper na německá libreta. Zvolil však jinou cestu a stal se zakladatelem české národní hudby. V šestém roce existence nového československého státu mělo vyhlášení Roku české hudby úplně jiný náboj než dnes. Mezitím uplynulo další století, v němž bylo Československo dvakrát okupováno a dvakrát zaniklo. V roce 1993 vznikla Česká republika, která roku 2004 vstoupila do Evropské unie. Dnešní umělci již řeší jiné problémy než propagaci češství. To považují za samozřejmost. Je tedy letošní Rok české hudby zaměřen na připomínání

minulosti, propagaci přítomnosti či dokonce na zasévání semínek, ze kterých vzejde budoucnost?

Z rozhodnutí vlády České republiky je Rok české hudby financován částkou 200 milionů korun. Ta se dělí mezi projekty příspěvkových institucí ministerstva kultury a několik set těch, které schválilo veřejné dotační řízení. Jak ukázala tematická šíře projektů navržených kulturními institucemi i hudebními soubory z celé republiky, pod pojmem „česká hudba“ lze chápat velmi pestrý obsah, jehož základ tkví v klasické hudbě, zejména v připomínkách výročí Smetany, Dvořáka, Janáčka a dalších. Žadatelé se však nevyhýbali ani crossoverovým a popularizačním zpracováním, a především se rozkročili historicky – od staré hudby až po zcela nová díla soudobých českých skladatelů. Za českou se považuje i hudba autorů, kteří byli národností a jazykem Němci nebo Židé, ale vzešli z českého prostředí a hlásili se k němu.

Ústředním motivem letošního Roku české hudby je oslava 200 let od narození zakladatele české národní hudby Bedřicha Smetany, jemuž je věnován již mnoho let připravovaný projekt Smetana200. Centrem smetanovských oslav bude skladatelovo rodiště, město Litomyšl, svůj detailní program festival Smetanova Litomyšl představí koncem února. Smetanovské výročí výrazně ovlivnilo plány i všech dalších organizátorů. Nelze se divit, že v roce 2024 bude českou kotlinou znít často *Má vlast* – ať už originálně, nebo v různých úpravách. Jednoho z jejich vrcholných provedení se bezesporu dočkáme na zahájení Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro v podání Berlínských filharmoniků a jejich šéfdirigenta Kirilla Petrenka. Další Smetanovo ikonické dílo, opera *Libuše*, zkomponovaná k otevření Národního divadla, na něž čekala takřka desetiletí, zaznělo letos poprvé již 1. ledna právě v Národním divadle. Koncertně ji provede Česká filharmonie pod vedením Jakuba Hrůši na Pražském jaru. Inscenována bude například na festivalu Smetanova Litomyšl, v Národním

divadle moravskoslezském v Ostravě v koprodukcii s Janáčkovou filharmonií a Pražským filharmonickým sborem nebo pod širým nebem v lochotínském amfiteátru v rámci akce Noc s operou plzeňského Divadla Josefa Kajetána Tyla. Národní divadlo moravskoslezské chystá ambiciózní projekt souborného uvedení všech osmi dokončených oper Bedřicha Smetany v pouhých devíti dnech, poprvé od 2. do 10. března, tedy od data Smetanova narození, a podruhé od 4. do 12. května, tedy do data Smetanova úmrtí. Všechny osm oper zazní i na festivalu Smetanova Litomyšl. Dalším pozoruhodným počinem je projekt Smetanománie, konaný v rámci festivalu Smetanovské dny v Plzni. V tomto mimořádném projektu bude během tří dnů prezentováno kompletní Smetanovo klavírní dílo.

Prostor na pódiích a jevištích však dostanou také skladby soudobých českých autorů a auterek. Na Pražském jaru uslyšíme ve světové premiéře Mařatkův houslový koncert *SVATYNĚ – v hlubinách jeskynních maleb* a na závěrečném koncertu festivalu evropskou premiéru skladby *Superorganisms* Miroslava Srnky. Národní divadlo Brno chystá premiéru opery *Orlando* česko-slovenského autorského tandemu Viktorie Knotkové a Ľubica Čekovská.

Česká hudba je v zahraničí populární a o její prezentaci se starají především Česká centra. Zahraniční publikum si s Českem většinou spojuje hlavně Janáčka, Dvořáka či Smetanu, máme však co nabídnout také v oblasti soudobé klasické hudby, jazzu a elektronické hudby. Rok české hudby vyvrcholí v prosinci třemi rezidenčními koncerty České filharmonie v newyorské Carnegie Hall.

Není možné na jedné stránce uvést, co všechno se chystá. Jaký Rok české hudby bude, záleží konečně i na nás posluchačích, neboť bez publika je i sebelépe zamýšlený program k ničemu. Navštivte tedy webové stránky www.rokceskehudby.cz, připravte si diáře a naplánujte si svůj rok s českou hudbou! •

« zpět na začátek